

Reservikarkuri

Rintama- tai sotilaskarkuruus on useimpien maiden laeissa määritelty rikoksista vakavimmaksi. Jossakin siitä säädetään ja tuomitaan vieläkin korkein mahdollinen rangaistus.

Sinänsä järkevältä vaikuttava puolustusministerimme eksyi pahimman kerran populismin pauloihin kutsumalla reservikarkureiksi sellaisia armeijan käyneitä, jotka hakeutuvat sivareiksi. Ministerin mukaan reservikarkurit nakertavat järjestelmämme uskottavuutta. Reservikarkuruutta ei kai mainita missään laissa. Se yhdistyy kuitenkin väistämättä vakavampaan käsitteeseen.

Puolustusvoimat lähetti vuonna 2015 lähes miljoonalle miehelle kirjeen. En enää saanut sitä, mutta tunnen kyllä sen sisällön. Taustalla kummittelevat Ukrainan ongelmat. Kirjeeseen reagoitiin näkyvästi ulkomailla. Ei kai vaan liikekannallepanon valmistelua? Lisää löylyä saatiin, kun puolustusvoimat pyysi reserviläisiä pitämään kirjeen salassa.

Eihän se kirje mitenkään kummallinen ole. Siihen on pranttäty tarkat henkilötiedot ja kuvaus mahdollisesta kriisiajan tehtävästä. Lisäksi kerrotaan reserviläisten koulutuksesta. Kirjeessä kehoitetaan myös ystävällisesti korjaamaan mahdolliset tiedoissa esiintyvät virheet.

Monet reserviläiset ottivat kuitenkin kirjeestä nokkiinsa. Kirje aiheutti yhteydenottojen tulvan, ehkäpä enemmänkin monien virheiden takia. Jotkut olivat tyytymättömiä, koska heiltä puuttui selvästi määritelty tehtävä. Hälyttävimpänä pidettiin sitä, että reserviläisten anomukset sivariin siirtämisestä lisääntyivät huimasti.

No huimasti ja huimasti. Jos tuhatkunta henkeä siirtyy reservissä sivariin, täytyy ottaa käyttöön promilleasteikko suhteen esittämiseksi. Suomen asevelvollisuuteen perustuva puolustusjärjestelmä toimii hyvin. Noin 85 prosenttia ikäluokan miehistä suorittaa varusmiespalvelun, mikä on demokraattisessa länsimaassa poikkeuksellista. Vajaat 20 % keskeyttää palvelun, mikä kertoo lähinnä keskeyttämisen helppoudesta. Suhtautumalla suopeasti keskeyttämiseen estetään myös ilmeisten ongelmien kärjistyminen.

Reservistä sivariin siirtyminen perustuu tietysti voimassa olevaan lakiin. Täytyy anoa asiaa ja sitten osallistua siviilipalveluskeskuksen järjestämään lyhyeen täydennyskoulutukseen. Siviilipalvelu ei poista perustuslaissa säädettyä maanpuolustusvelvoitetta, tehtävät vaan ovat toiset. Kiirii tietoja, että kerran sivariin siirtynyttä reserviläistä ei enää oteta takaisin aseelliseen palvelukseen.

Selvä enemmistö suomalaisista suhtautuu myönteisesti yleiseen asevelvollisuuteen ja varusmiespalvelukseen. Valtaosalle sotaväen käyminen on vieläpä kunnia-asia, ja siellä yritetään oikeasti pärjätä. Työhaastatteluissa miehiltä kysytään jatkossakin sotaväestä. Ei ole viisasta vastata, että no jaa, panin sen vähän lekkeriksi.

Monet maat ovat luopuneet yleisestä asepalveluksesta ja satsanneet palkka-armeijaan. Nyt kelkkaa on pakko kääntää muiden muassa Ruotsissa.

Aseistakieltäytyminen on Suomessa verraten vähäistä. Se on jopa niin mitätöntä, että koko asia kääntyy lopulta systeemin vahvuudeksi. Annetaan vaan halukkaiden vapaasti kieltäytyä. Perustuslain velvoitus maanpuolustuksesta kyllä toteutuu – ketään pakottamatta.

Enemmänkin ilmapiiriä nakertaa puolustusministerin hörhöily puhtaista jauhoista tai niiden puutteesta. Tällaista pulinaa ei odottaisi vapaan yhteiskunnan johtohenkilöiltä.

pajen